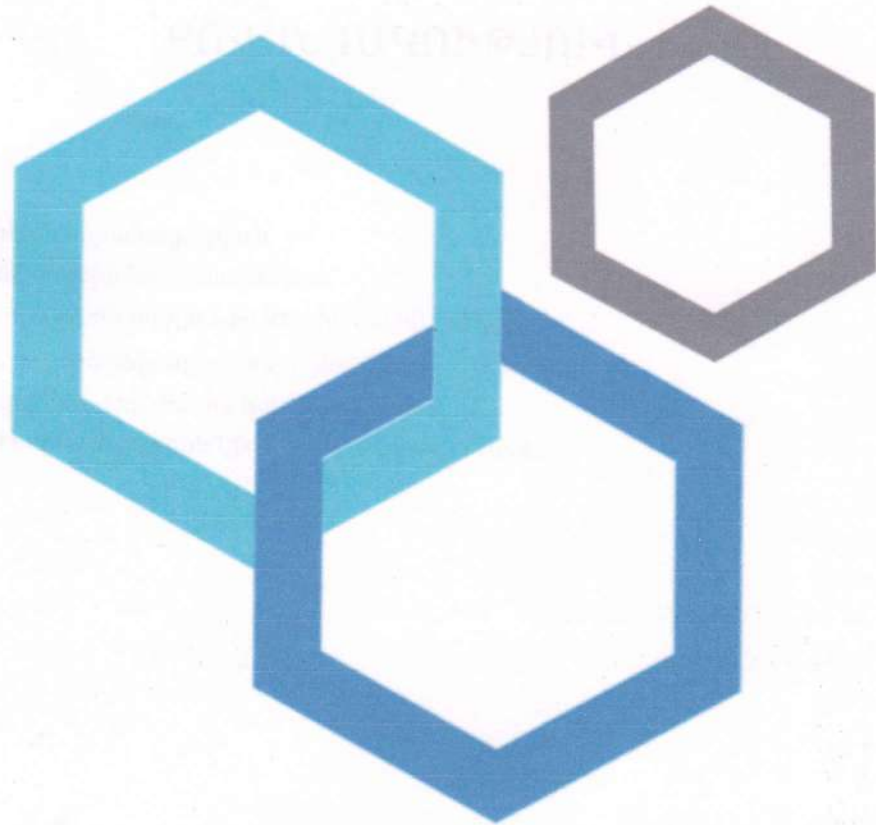

Ֆինանսական հաշվետվություններ
Անկախ աուդիտորական եզրակացություն
2023թ դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ

«ԳՆՕՄ»

սահմանափակ պատահանատվությամբ ընկերություն

«ԳՌՕՄ»

սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն

Հայաստանի Հանրապետություն

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

Բաժին	էջ
Անկախ աուդիտորական եզրակացություն	3
Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն	6
Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն	7
Սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին	8
Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն	9
Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ	10

ԱՆԿԱՆ ԱՈՒԴԻՏՈՐԱԿԱՆ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆ

«Գոմ»

սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության
ղեկավարությանը և մասնակիցներին

Վերապահումով կարծիք

Մենք աուդիտի ենք ենթարկել «Գոմ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերության (այսուհետ՝ «Ընկերություն») ֆինանսական հաշվետվությունները, որոնք ներառում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունը՝ առ 31 դեկտեմբերի 2023թ., այդ ամսաթվին ավարտված տարվա համապարփակ ֆինանսական արդյունքի, սեփական կապիտալում փոփոխությունների և դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվությունները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրությունները, ներառյալ՝ հաշվապահական հաշվառման նշանակալի քաղաքականության ամփոփ նկարագիրը:

Մեր կարծիքով, բացառությամբ մեր եզրակացության «Վերապահումով կարծիքի հիմք» բաժնում նկարագրված հարցի հնարավոր ազդեցության, կից ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով ճշմարիտ են ներկայացնում Ընկերության ֆինանսական վիճակը 2023 թվականի դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ, ինչպես նաև այդ ամսաթվին ավարտվող տարվա ֆինանսական արդյունքը և դրամական միջոցների հոսքերը՝ համաձայն փոքր և միջին կազմակերպությունների Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտին (ՓՄԿ-ների ՖՀՄՄ):

Վերապահումով կարծիքի հիմք

1. Ընկերության կողմից 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ առկա է 1,943,960 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով (2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ 983,286 հազար դրամ հաշվեկշռային արժեքով, թվով 103), թվով 243 օգտագործման համար մատչելի հիմնական միջոցների գծով ինպես նախորդ, այնպես էլ հաշվետու ժամանակաշրջանում մաշվածություն չի հաշվարկվել: Համաձայն ընկերության կողմից ընտրված սկզբնական արժեքի մոդելի հիմնական միջոցների բոլոր միավորները սկզբնական ճանաչումից հետո պետք է չափվեին սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով)՝ հանած կուտակված մաշվածությունը և կուտակված արժեզրկումից կորուստները: Համաձայն ՓՄԿ-ների ՖՀՄՄ-ին մաշվածության գումարը պետք է ճանաչվեր շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ երբ ՖՀՄՄ-ների մեկ այլ բաժնով կպահանջվեր ծախսումը ճանաչել որպես ակտիվի արժեքի մաս: Մենք անկարող էինք որոշել չհաշվարկված մաշվածության գումարի չափը և դրա ազդեցությունը ֆինանսական հաշվետվությունների վրա, քանի որ հիմնական միջոցների որոշ գույքային միավորների համար ընկերության կողմից օգտակար ծառայության ժամկետներ նույնպես չի որոշվել:

2. Մենք չենք կարողացել ձեռք բերել բավարար քանակի համապատասխան աուդիտորական պայացյցներ՝ 2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ ֆինանսական վիճակի հաշվետվությունում արտացոլված առևտրային դեբիտորական և կրեդիտորական պարտքերի ճշտության մեջ և անկարող էինք որոշել՝ արդյոք անհրաժեշտ էր նշված գումարների հետ կապված որևէ ճշգրտում կատարել:

3. Մենք հաստատվել ենք որպես ընկերության աուդիտորներ 2024թ. հուլիսի 25-ին և այդպիսով չենք հետևել հաշվետու տարվա վերջին պաշարների փաստացի գույքագրմանը: Մենք ի վիճակի չենք եղել

այլընտրանքային միջոցներով համոզվել պաշարների առկա քանակության վերաբերյալ տարեսկզբի և տարեվերջի դրությամբ: Մենք չենք կարողացել որոշել արդյոք անհրաժեշտ կլինեին կատարել պաշարների արտացոլված կամ չարտացոլված գումարների ճշգրտումներ, ինչպես նաև համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվության, սեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվության և դրամական հոսքերի մասին հաշվետվության տարրերի ճշգրտումներ:

Աուդիտն անցկացրել ենք Աուդիտի միջազգային ստանդարտներին (ԱՄՍ-ներ) համապատասխան: Այդ ստանդարտներից բխող մեր պատասխանատվությունը լրացուցիչ նկարագրված է այս եզրակացության «Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար» բաժնում: Մենք անկախ ենք Կազմակերպությունից՝ համաձայն Հաշվապահների էթիկայի միջազգային ստանդարտների խորհրդի կողմից հրապարակած Պրոֆեսիոնալ հաշվապահի էթիկայի կանոնագրքի (ՀԷՄՄ կանոնագիրք) և պահպանել ենք էթիկայի այլ պահանջները՝ համաձայն ՀՄԷՄՍ կանոնների: Համոզված ենք, որ ձեռք ենք բերել բավարար համապատասխան աուդիտորական ապացույցներ՝ մեր կարծիքն արտահայտելու համար:

Այլ հանգամանք

Ընկերության 2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա ֆինանսական հաշվետվություններն աուդիտի չեն ենթարկվել:

Ղեկավարության և կառավարման օղակներում գտնվող անձանց պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների համար

Ղեկավարությունը պատասխանատու է ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ի համաձայն ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստման և ճշմարիտ ներկայացման, և այնպիսի ներքին հսկողության համար, որն ըստ ղեկավարության, անհրաժեշտ է խարդախության կամ սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրումներից զերծ ֆինանսական հաշվետվությունների պատրաստումը ապահովելու համար:

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստելիս՝ ղեկավարությունը պատասխանատու է Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության գնահատման համար՝ անհրաժեշտության դեպքում բացահայտելով անընդհատությանը վերաբերող հարցերը, ինչպես նաև հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքը կիրառելու համար, եթե ղեկավարությունը չունի Ընկերությունը լուծարելու կամ Ընկերության գործունեությունը դադարեցնելու մտադրություն, կամ չունի այդպես չվարվելու որևէ իրատեսական այլընտրանք:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձինք պատասխանատու են Ընկերության ֆինանսական հաշվետվողականության գործընթացի վերահսկման համար:

Աուդիտորի պատասխանատվությունը ֆինանսական հաշվետվությունների աուդիտի համար

Մեր նպատակն է ձեռք բերել ողջամիտ հավաստիացում առ այն, որ ֆինանսական հաշվետվությունները բոլոր էական առումներով զերծ են էական խեղաթյուրումներից, անկախ դրանց խարդախության կամ սխալի հետևանքով առաջացման հանգամանքից, և ներկայացնել մեր կարծիքը ներառող աուդիտորի եզրակացություն:

Ողջամիտ հավաստիացումը բարձր մակարդակի հավաստիացում է, բայց այն չի երաշխավորում, որ ԱՄՍ-ներին համապատասխան իրականացված աուդիտը միշտ կհայտնաբերի էական խեղաթյուրումը, երբ այն առկա է: Խեղաթյուրումները կարող են առաջանալ սխալի կամ խարդախության արդյունքում, և համարվում են էական, երբ խելամտորեն կարող է ակնկալվել, որ դրանք, առանձին կամ միասին վերցրած, կազդեն ֆինանսական հաշվետվություններն օգտագործողների՝ այդ ֆինանսական հաշվետվությունների հիման վրա կայացվող տնտեսական որոշումների վրա:

ԱՄՄ-ների համաձայն իրականացրած աուդիտի ողջ ընթացքում կիրառում ենք մասնագիտական դատողություն և պահպանում մասնագիտական կասկածամտություն: Ի լրումն՝

- որոշակիացնում և գնահատում ենք խարդախության կամ սխալի հետևանքով ֆինանսական հաշվետվությունների էական խեղաթյուրման ռիսկերը, նախագծում և իրականացնում ենք աուդիտորական ընթացակարգեր՝ այդ ռիսկերին արձագանքելու նպատակով, և ձեռք ենք բերում աուդիտորական ապացույցներ, որոնք բավարար համապատասխան հիմք են հանդիսանում մեր կարծիքի համար: Խարդախության հետևանքով առաջացած էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկն ավելի բարձր է, քան սխալի հետևանքով էական խեղաթյուրման չհայտնաբերման ռիսկը, քանի որ խարդախությունը կարող է ներառել հանցավոր համաձայնություն, գեղծարարություն, միտումնավոր բացթողումներ, սխալ ներկայացումներ կամ ներքին հսկողության համակարգի չարաշահում:
- ձեռք ենք բերում աուդիտին վերաբերող ներքին հսկողության մասին պատկերացում՝ տվյալ հանգամանքներին համապատասխան աուդիտորական ընթացակարգեր նախագծելու, և ոչ թե Ընկերության ներքին հսկողության արդյունավետության վերաբերյալ կարծիք արտահայտելու համար:
- գնահատում ենք հաշվապահական հաշվառման կիրառված քաղաքականության տեղին լինելը, ինչպես նաև ղեկավարության կողմից կատարած հաշվապահական հաշվառման գնահատումների և կից բացահայտումների խելամտությունը:
- եզրահանգում ենք ղեկավարության կողմից հաշվապահական հաշվառման անընդհատության հիմունքի կիրառման տեղին լինելու վերաբերյալ, և հիմնվելով ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա՝ գնահատում ենք՝ արդյոք առկա է էական անորոշություն ղեպքերի կամ իրավիճակների վերաբերյալ, որոնք կարող են նշանակալի կասկած հարուցել Ընկերության անընդհատ գործելու կարողության վրա: Եթե մենք եզրահանգում ենք, որ առկա է էական անորոշություն, ապա մեզանից պահանջվում է աուդիտորի եզրակացությունում ուշադրություն հրավիրել ֆինանսական հաշվետվությունների համապատասխան բացահայտումներին, կամ, եթե այդպիսի բացահայտումները բավարար չեն, ձևափոխել մեր կարծիքը: Մեր եզրահանգումները հիմնված են մինչև մեր եզրակացության ամսաթիվը ձեռք բերված աուդիտորական ապացույցների վրա: Սակայն, ապագա ղեպքերը կամ իրավիճակները կարող են ստիպել Ընկերությանը դադարեցնել անընդհատության հիմունքի կիրառումը:
- գնահատում ենք ֆինանսական հաշվետվությունների ընդհանուր ներկայացումը, կառուցվածքը և բովանդակությունը, ներառյալ՝ բացահայտումները, ինչպես նաև ֆինանսական հաշվետվությունների հիմքում ընկած գործարքների ու ղեպքերի ճշմարիտ ներկայացումը:

Կառավարման օղակներում գտնվող անձանց, ի թիվս այլ հարցերի, հաղորդակցում ենք աուդիտի առաջադրանքի պլանավորված շրջանակի և ժամկետների, ինչպես նաև աուդիտի ընթացքում հայտնաբերված նշանակալի հարցերի, ներառյալ՝ ներքին հսկողությանը վերաբերող նշանակալի թերությունների մասին:

Հաստատված է

«Ջի ընդ Քո Աուդիտ Գրուպ» ՍՊԸ

Տնօրեն/ աուդիտոր

Լ. Պողոսյան

«15» հոկտեմբերի 2024թ.
Երևան

Ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվություն

«ԳՐՈՒՄ» ՍՊԸ

առ 31-ը դեկտեմբերի 2023թ դրությամբ

ԱԿՏԻՎՆԵՐ	ՍԼԹ.	2023թ. դեկտեմբերի	2022թ. դեկտեմբերի
		31-ի դրությամբ	31-ի դրությամբ
		հազ. դրամ	հազ. դրամ
Ոչ ընթացիկ ակտիվներ			
Հիմնական միջոցներ	6	2,010,672	1,602,741
Ոչ նյութական ակտիվներ		669	669
Հետաձգված հարկային ակտիվներ	23	2,489	1,545
Ընդամենը ոչ ընթացիկ ակտիվներ		2,013,830	1,604,955
Ընթացիկ ակտիվներ			
Պաշարներ	7	970,102	930,633
Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր	8	393,303	731,435
Հարկերի և պարտադիր վճարների գծով գերավճարներ	9	2,315	18,922
Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ	10	385,692	288,691
Ընդամենը ընթացիկ ակտիվներ		1,751,412	1,969,681
Ընդամենը ակտիվներ		3,765,242	3,574,636
ՍԵՓԱԿԱՆ ԿԱՊԻՏԱԼ ԵՎ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ			
Սեփական կապիտալ			
Կանոնադրական կապիտալ		27,091	65
Սեփական կապիտալի այլ տարրեր		11,695	11,695
Կուտակված շահույթ		210,198	558,668
Ընդամենը սեփական կապիտալ		248,984	570,428
Ոչ ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր	11	14,286	28,571
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ		14,286	28,571
Ընթացիկ պարտավորություններ			
Վարկեր և փոխառություններ	11	3,288,226	2,847,779
Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր	12	99,611	85,215
Շահութահարկի գծով պարտավորություն		63,931	26,976
Այլ հարկերի և պարտադիր վճարների գծով պարտ-թյուն	9	36,376	7,082
Պահուստներ	13	13,828	8,586
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ		3,501,972	2,975,638
Ընդամենը սեփական կապիտալ և պարտավորություններ		3,765,242	3,574,637

10-ից 29-րդ էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են սույն Ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Տնօրեն
Հովհաննես Ազարյան

Հաշվապահական հաշվառումը վարող
 կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ
Գագիկ Մարգարյան

Համապարփակ ֆինանսական արդյունքի մասին հաշվետվություն

«Գոսմ» ՍՊԸ

2023թ. -ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

Մ.թ.	2023թ.	2022թ.	
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի հազ. դրամ	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի հազ. դրամ	
Շարունակական գործունեություն			
Հասույթ	14	2,115,737	2,151,134
Ինքնարժեք	15	(1,585,055)	(1,634,794)
Համախառն շահույթ		530,682	516,340
Այլ եկամուտներ	16	71,556	97,286
Իրացման ծախսեր	17	(255,790)	(174,635)
Վարչական ծախսեր	18	(88,316)	(56,629)
Այլ ծախսեր	19	(13,788)	(46,052)
Գործառնական շահույթ		244,344	336,310
Ֆինանսական ծախսեր	20	(2,608)	-
Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտ/վնաս	21	8,299	(7,019)
Շարունակական գործունեությունից շահույթ (վնաս) մինչև հարկումը		250,035	329,291
Շահութահարկի գծով ծախս (փոխհատուցում)	22	(58,000)	(62,925)
Տարվա շահույթ (վնաս) հարկումից հետո		192,035	266,366
Այլ համապարփակ ֆինանսական արդյունք		-	-
Տարվա ընդհանուր համապարփակ ֆինանսական արդյունք		192,035	266,366

10-ից 29-րդ էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Տնօրեն

Հովհաննես Ազարյան

Հաշվապահական հաշվառումը վարող
կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ
Գագիկ Մարգարյան

Մեփական կապիտալում փոփոխությունների մասին հաշվետվություն
«Գոմ» ՍՊԸ

2023թ. -ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	Կանոնադրական կապիտալ	Այլ տարրեր	Զբաղիված շահույթ	հազ. դրամ Ընդամենը
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբեր 2021թ.	65	11,695	418,833	430,593
Տարվա շահույթ	-	-	266,366	266,366
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	(126,531)	(126,531)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբեր 2022թ.	65	11,695	558,668	570,428
Կանոնադրական կապիտալի համալրում	27,026	-	-	27,026
Տարվա շահույթ	-	-	192,035	192,035
Հայտարարված շահաբաժիններ	-	-	(540,505)	(540,505)
Մնացորդը առ 31 դեկտեմբեր 2023թ.	27,091	11,695	210,198	248,984

10-ից 29-րդ էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են սույն Ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Տնօրեն
Հովհաննես Ազարյան

Հաշվապահական հաշվառումը վարող
կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ
Գագիկ Մարգարյան

Դրամական միջոցների հոսքերի մասին հաշվետվություն

«ԳՈՍԻ» ՍՊԸ

2023թ.-ի դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարվա համար

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
	հազ. դրամ	հազ. դրամ
Դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից		
Հաճախորդներից ստացված դրամական միջոցներ	2,576,714	2,487,995
Վճարումներ մատակարարներին	(2,085,103)	(2,584,659)
Վճարումներ աշխատակիցներին	(186,876)	(131,830)
Վճարումներ բյուջե և սոց հիմնադրամ, այդ թվում՝ <i>Ռեզիդենտի շահութահարկ</i>	(162,125) (26,976)	(261,637) (55,029)
Այլ մուտքեր	346	2,106
Այլ ելքեր	(10,565)	(14,008)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր գործառնական գործունեությունից	132,391	(502,033)
Դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից		
Հիմնական միջոցների վաճառք	600	1,750
Հիմնական միջոցների ձեռք բերում	(40,939)	(16,157)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր ներդրումային գործունեությունից	(40,339)	(14,407)
Դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից		
Կանոնադրական կապիտալի համալրում	27,026	-
Ստացված վարկեր և փոխառություններ	520,371	865,716
Վարկերի և փոխառությունների մարում	(35,892)	(120,761)
Վճարված տոկոսներ	(2,608)	-
Շահաբաժնի վճարում	(513,480)	(126,531)
Զուտ դրամական միջոցների հոսքեր ֆինանսական գործունեությունից	(4,583)	618,424
Դրամական միջոցների և դրանց համարժեքների գուտ աճ/նվազում	87,469	101,984
Արտաժույթի փոխարժեքային տարբերություններ	9,532	(15,558)
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի սկզբի դրությամբ	288,691	202,265
Դրամական միջոցները և դրանց համարժեքները ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ	385,692	288,691

10-ից 29-րդ էջերում ներկայացված ծանոթագրությունները կազմում են սույն ֆինանսական հաշվետվությունների անբաժանելի մասը:

Հաշվապահական հաշվառումը վարող
կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ
Գագիկ Մարգարյան

Ֆինանսական հաշվետվություններին կից ծանոթագրություններ «Գոսմ» սահմանափակ պատասխանատվությամբ ընկերություն

1. Ընդհանուր տեղեկություններ

«Գոսմ» ՍՊԸ (այսուհետ՝ Ընկերություն) իրավաբանական անձ հանդիսացող առևտրային կազմակերպություն է: Ընկերությունը գրանցվել է ՀՀ արդարադատության նախարարության պետական ռեգիստրի կողմից 2002թ. հունիսի 3-ին: Պետական գրանցման վկայականի համարն է՝ 264.110.05799, ՀՎՀՀ-ն՝ 00072932:

Ընկերության կանոնադրական կապիտալը կազմում է 27,090 /հիսուն հազար/ հազար ՀՀ դրամ: Ընկերության բոլոր բաժնեմասերը տեղաբաշխված են, պատկանում են հետևյալ մասնակիցներին.

Մասնակից	Բաժնեմասը Հազ. ՀՀ դրամով	Բաժնեմասի տեսակարար կշիռը (%)
Ազարյան Մկրտիչ	10,436	38.6
Ազարյան Հովհաննես	8,327	30.7
Հրանտ Կարապետյան	8,327	30.7
Ընդամենը	27,090	100

Ընկերության իրավաբանական հասցեն է՝ ՀՀ, Երևան, Էրեբունի, Վարդաշեն 9 փ., 76 տարածք:

Ընկերության աշխատակիցների միջին ցուցակային թվաքանակը 2023 թվականին կազմել է 108, իսկ 2022 թվականին՝ 96 անձ:

Ընկերության ընթացիկ գործունեության ղեկավարումն իրականացնում է ընկերության միանձյա գործադիր մարմինը՝ տնօրենը:

Ընկերության գործունեության հիմնական տեսակն է օձառի և մաքրող, լվացող ու փայլեցնող միջոցների արտադրությունը:

Հաշվետու ամսաթվի դրությամբ Ընկերությունը չունի դուստր և կախյալ ընկերություններ:

Գործարար միջավայր

ՀՀ տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխություններից, ինչպես նաև հարկային և օրենսդրական այլ համակարգերի զարգացումից:

Հայաստանում իրականացվող քաղաքական և տնտեսական փոփոխությունները, ինչպես նաև իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերի զարգացումը շարունակական բնույթ են կրում: Հայաստանի տնտեսության կայունությունը և զարգացումը մեծապես կախված է այս փոփոխություններից, և քանի որ, Ընկերությունն իր գործունեությունն իրականացնում է Հայաստանում, վերոնշյալ փոփոխություններն ազդեցություն են ունենում Ընկերության վրա:

Իրավական, հարկային և օրենսդրական համակարգերը շարունակում են զարգանալ, սակայն կարող են ունենալ տարբեր մեկնաբանություններ և ենթակա են հաճախակի փոփոխությունների, ինչը, այլ իրավական և ֆինանսական խոչընդոտների հետ մեկտեղ, լրացուցիչ բարդություններ է ստեղծում Հայաստանում գործող կազմակերպությունների համար:

Բացի այդ, 2020թ. սեպտեմբերին Ադրբեջանի կողմից Լեռնային Ղարաբաղի դեմ սանձազերծված պատերազմը, որին հաջորդեց հրադադարի մասին համաձայնագիրը, հանգեցրեց սոցիալական հուզումների Հայաստանում: Չնայած հրադադարի մասին համաձայնագրի, Հայաստանի և Ադրբեջանի զինված ուժերը ներքաշվեցին սահմանային բախման մեջ, ինչն իր հերթին մեծացրեց անորոշությունը գործարար միջավայրում: 2023թ. սեպտեմբերին Ադրբեջանի ռազմական ուժերը սկսեցին նոր ռազմական գործողություն, որի հետևանքով Լեռնային Ղարաբաղի բնակչությունը ստիպված էր լքել իր բնակավայրը

և տեղափոխվել Հայաստան՝ Ադրբեջանին թողնելով հսկողությունը տարածքի նկատմամբ:

2022թ. փետրվարին Ռուսաստանի Դաշնության և Ուկրաինայի միջև բռնկված ռազմական հակամարտության պատճառով մի շարք երկրներ պատժամիջոցներ սահմանեցին Ռուսաստանի Դաշնության դեմ: Հակամարտությունն ազդեցություն ունի ոչ միայն երկու երկրների տնտեսական գործունեության, այլև՝ համաշխարհային տնտեսության վրա: Պատժամիջոցների արդյունքում աշխարհի շատ երկրներում հումքային և պարենային ապրանքների գներն աճել են, խախտվել են ռեսուրսների մատակարարման հաստատված կապերը, դիտվում է գնաճի ազդեցություն գների վրա, և վերլուծաբանները կանխատեսում են նաև տնտեսական հետևանքներ համաշխարհային արդյունաբերության համար:

Ֆինանսական հաշվետվություններն արտացոլում են Ընկերության գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա Հայաստանի գործարար միջավայրի ազդեցության դեկավարության գնահատականը, այնուամենայնիվ՝ ապագա տնտեսական, քաղաքական իրավիճակը և վերջիններիս ազդեցությունը Ընկերության գործունեության վրա կարող են տարբերվել Ընկերության դեկավարության ներկա սպասումներից:

2. Համապատասխանությունը

Հաշվապահական հաշվառումը վարվել է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրության պահանջներին համապատասխան: Ֆինանսական հաշվետվությունները կազմվել են համաձայն փոքր և միջին կազմակերպությունների Ֆինանսական հաշվետվությունների միջազգային ստանդարտի (ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ):

3. Ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթը

ՀՀ արժույթը ՀՀ դրամն է, որը Ընկերության ֆունկցիոնալ և ներկայացման արժույթն է: Ֆինանսական տեղեկատվությունը ցույց է տրված հազար դրամներով՝ առանց ստորակետից հետո տասնորդական նիշի:

4. Հաշվապահական կարևոր դատողությունները և գնահատման անորոշության հիմնական աղբյուրները

Ֆինանսական հաշվետվությունների կազմումը դեկավարությունից պահանջում է կատարել դատողություններ, գնահատումներ և ենթադրություններ, որոնք նշանակալի ազդեցություն են թողնում այդ հաշվետվություններում ճանաչված գումարների վրա: Գնահատումները և հիմքում ընկած ենթադրությունները վերանայվում են:

Անընդհատության սկզբունք. Ներկայացվող ֆինանսական հաշվետվությունները կազմվել են ելնելով անընդհատության հիմունքից, որը ենթադրում է ակտիվների իրացում և պարտավորությունների մարում բնականոն գործունեության ընթացքում:

Փոխկապակցված անձանց հետ գործարքների սկզբնական ճանաչում. Բնականոն գործունեության ընթացքում Ընկերությունը ունենում է գործարքներ իր կապակցված կողմերի հետ: Դատողությունը կիրառվում է որոշելու, թե արդյոք գործարքները գնահատվում են շուկայական կամ ոչ շուկայական տոկոսադրույքներով, երբ առկա չէ ակտիվ շուկա նման գործարքների համար: Դատողության համար հիմք է հանդիսանում չկապակցված կողմերի հետ նման տեսակի գործարքների գնահատումը և արդյունավետ տոկոսադրույքի վերլուծությունը:

Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափում. Ակնկալվող պարտքային կորուստների չափումը կարևոր գնահատում է, որը իրականացվում է մեթոդաբանության, մոդելների և բազային տվյալների օգտագործմամբ: Հետևյալ բաղադրիչները զգալի ազդեցություն ունեն պարտքային կորուստների գնահատված պահուստի վրա՝ դեֆոլտի որոշումը, պարտքային ռիսկի էական աճը, դեֆոլտի

հավանականությունը, դեֆոլտի ենթարկվածությունը ռիսկին և դեֆոլտի դեպքում կորստի գումարը, ինչպես նաև մակրոտնտեսական սցենարների մոդելները:

Պարտքային ռիսկի էական աճ. Պարտքային ռիսկի էական աճի փաստման համար Ընկերությունը հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական գործիքի ժամկետի ընթացքում դեֆոլտի սկսվելու ռիսկը համեմատում է սկզբնական ճանաչման ամսաթվի դրությամբ դեֆոլտի սկսվելու ռիսկի հետ: Գնահատման գործընթացը դիտարկում է պարտքային ռիսկի հարաբերական աճը, այլ ոչ թե հաշվետու ամսաթվի դրությամբ պարտքային ռիսկի կոնկրետ մակարդակը:

5. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության նշանակալի մասերի համառոտ նկարագիրը

5.1. Չափման հիմքը

Ֆինանսական հաշվետվությունները պատրաստվել են հաշվեգրման սկզբունքով և սկզբնական արժեքի մեթոդով կամ ամորտիզացվող արժեքով:

5.2. Հիմնական միջոցներ

Հիմնական միջոցի յուրաքանչյուր (հիմնական) բաղկացուցիչ (առանձնացնելի միավոր) ճանաչում է առանձին ակտիվ այն դեպքում, երբ՝ հավանական է, որ այդ միավորի հետ կապված ապագա տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի Ընկերություն, և միավորի սկզբնական արժեքը կարող է արժանահավատորեն չափվել:

Հիմնական միջոցի միավորի հիմնական բաղադրիչները հիմնական միջոցի միավորի կազմում հաշվառվում են առանձին:

Չափումը ճանաչման պահին

Ընկերությունը հիմնական միջոցի միավորը սկզբնական ճանաչման պահին չափում է սկզբնական արժեքով, որը ճանաչման ամսաթվի դրությամբ կանխիկ գնի համարժեքն է: Եթե վճարումը վճարման սովորական պայմաններով նախատեսված ժամկետներից հետաձգվում է, սկզբնական արժեքը ապագա բոլոր վճարումների ներկա արժեքն է:

Սկզբնական արժեքի տարրերն են, մասնավորապես՝ գնման գինը, ներկրման տուրքերը, չփոխ-հատուցվող հարկերը և պարտադիր այլ վճարները, ակտիվը համապատասխան վայր հասցնելու և ղեկավարության նախանշած նպատակներով օգտագործման համար աշխատանքային վիճակի բերելու հետ ուղղակիորեն կապված ցանկացած ծախսում: Գործարկման և նման նախաարտադրական ծախսումները հիմնական միջոցների սկզբնական արժեքում չեն ներառվում: Սկզբնական արժեքը որոշելիս առևտրային գեղջերը և արտոնությունները հանվում են:

Չափումը ճանաչումից հետո

Հիմնական միջոցի միավորը որպես ակտիվ ճանաչելուց հետո, հաշվառվում է իր սկզբնական արժեքով (ինքնարժեքով) հանած կուտակված մաշվածությունը և արժեզրկումից կուտակված կորուստները:

Մաշվածություն

Հիմնական միջոցների բոլոր դասերի նկատմամբ կիրառվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Հիմնական միջոցների օգտակար ծառայությունը որոշելիս հաշվի են առնվում հետևյալ գործոնները.

- ա) Ընկերության կողմից ակտիվի ենթադրվող օգտագործելիությունը,
- բ) ակնկալվող ֆիզիկական մաշվածությունը,
- գ) տեխնիկական հնացածությունը,
- դ) հիմնական միջոցի օգտագործման իրավական կամ նման այլ սահմանափակումներ:

Հիմնական միջոցների գնահատված օգտակար ծառայության ժամկետները հետևյալն են.

Շենքեր և շինություններ	20 տարի
Կառուցվածքներ	20 տարի
Մեքենաներ, սարքավորումներ	1-8 տարի
Տրանսպորտային միջոց	5-8 տարի
Արտադրական և տնտեսական գույք	5-10 տարի
Բազմամյա տնկարկներ	10 տարի
Այլ հիմնական միջոցներ	5-10 տարի

Ակտիվի մաշվածությունը սկսում է հաշվարկվել, երբ այն մատչելի է օգտագործման համար, այսինքն երբ այն գտնվում է այնպիսի վայրում և վիճակում, որն անհրաժեշտ է դեկավարության նախանշած նպատակով այն օգտագործելու համար: Ակտիվի մաշվածության հաշվարկումը դադարում է ակտիվն ապաճանաչելու ամսաթվերից ամենավաղով:

Հիմնական միջոցի մաշվածության գումարը իր օգտակար ծառայության ընթացքում պարբերաբար բաշխելու համար կիրառվում է մաշվածության հաշվարկման գծային մեթոդը:

Հետագա ծախսումները

Հիմնական միջոցի միավորին վերաբերող հետագա ծախսումներն ավելացվում են դրա հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում են), եթե այդ ծախսումները բավարարում են ճանաչման չափանիշները: Մասնավորապես, հիմնական միջոցի միավորի վրա նոր մասի ավելացման, կամ հիմնական միջոցի միավորի մի մասի պարբերաբար փոխարինման ծախսումները ավելացվում է հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքին (կապիտալացվում է): Ամենօրյա սպասարկման ծախսումները չեն ավելացվում հիմնական միջոցի հաշվեկշռային արժեքին (չեն կապիտալացվում):

Ապաճանաչում

Հիմնական միջոցի միավորի հաշվեկշռային արժեքը ապաճանաչվում է, երբ՝

ա) այն օտարվում է, կամ

բ) ապագա ոչ մի տնտեսական օգուտ չի ակնկալվում դրա օգտագործումից կամ օտարումից:

5.3. Ակտիվների արժեզրկում

Ընկերությունը յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գնահատում է առկա է արդյոք որևէ հայտանիշ, ըստ որի ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել: Եթե առկա է որևէ այդպիսի հայտանիշ, ապա Ընկերությունը գնահատում է ակտիվի փոխհատուցվող գումարը:

Եթե առկա է որևէ հայտանիշ, ըստ որի՝ ակտիվը կարող է արժեզրկված լինել, ապա փոխհատուցվող գումարը գնահատվում է առանձին ակտիվի համար: Եթե հնարավոր չէ գնահատել առանձին ակտիվի փոխհատուցվող գումարը, Ընկերությունը որոշում է այն դրամաստեղծ միավորի փոխհատուցվող գումարը, որին պատկանում է տվյալ ակտիվը (ակտիվի դրամաստեղծ միավոր):

Արժեզրկումից կորուստ

Ակտիվի հաշվեկշռային արժեքը նվազեցվում է մինչև դրա փոխհատուցվող գումարը այն և միայն այն դեպքում, եթե ակտիվի փոխհատուցվող գումարն ավելի փոքր է, քան դրա հաշվեկշռային արժեքը: Այդ նվազումն իրենից ներկայացնում է արժեզրկումից կորուստ:

Արժեզրկումից կորուստը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ ակտիվը հաշվառվում է վերագնահատված գումարով: Վերագնահատված ակտիվի արժեզրկումից ցանկացած կորուստ դիտվում է որպես վերագնահատումից արժեքի նվազում:

Արժեզրկումից կորստի հակադարձում

Արժեզրկումից կորստի հակադարձմանը վերագրելի ակտիվի ավելացած հաշվեկշռային արժեքը չպետք է գերազանցի այն հաշվեկշռային արժեքը, որը որոշված կլիներ (առանց համապատասխան ամորտիզացիայի կամ մաշվածության), եթե նախորդ տարիներին այդ ակտիվի գծով արժեզրկումից կորուստ ճանաչված չլիներ:

5.4. Պաշարներ

Պաշարներն այն ակտիվներն են, որոնք պահվում են սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի համար, կամ հումքի, կամ նյութի ձևով՝ արտադրանքի թողարկման ընթացքում օգտագործելու համար:

Պաշարները հաշվառվում են ինքնարժեքից և իրացման գուտ արժեքից նվազագույնով: Իրացման գուտ արժեքը սովորական գործունեության ընթացքում վաճառքի ձևավորվող գինն է՝ հանած համալրման և վաճառքը կազմակերպելու համար անհրաժեշտ ծախսումները: Պաշարների ինքնարժեքը հաշվարկվում է՝ օգտագործելով առաջին մուտք՝ առաջին ելք մեթոդը, և ներառում է պաշարների ձեռքբերման, ինչպես նաև դրանք իրենց ներկայիս վիճակին և գտնվելու վայր հասցնելու ծախսերը:

5.5. Ֆինանսական ակտիվներ

Ֆինանսական ակտիվների սկզբնական ճանաչում

«Իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող» ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով: Այլ բոլոր ֆինանսական ակտիվները սկզբնապես գրանցվում են իրական արժեքով՝ հաշվի առած գործարքի հետ կապված ծախսումները: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ իրական արժեքը լավագույնս ներկայացվում է գործարքի գնով: Սկզբնական ճանաչման ժամանակ շահույթը կամ վնասը գրանցվում է միայն այն ժամանակ, երբ կա իրական արժեքի և գործարքի գնի միջև տարբերություն, որը կարող է բացահայտվել միևնույն գործիքում դիտարկելի շուկայական այլ գործարքներով կամ գնահատման մեթոդով, որի մուտքային տվյալները ներառում են միայն դիտարկելի շուկայական տվյալները:

Ֆինանսական ակտիվների դասակարգում և հետագա չափում. Չափման կատեգորիաներ

Ընկերությունը դասակարգում է ֆինանսական ակտիվները՝ օգտագործելով հետևյալ չափման կատեգորիաները. չափվում են իրական արժեքով՝ շահույթի կամ վնասի միջոցով, չափվում են իրական արժեքով այլ համապարփակ եկամուտի միջոցով և չափվում են ամորտիզացված արժեքով: Պարտքային ֆինանսական ակտիվների դասակարգումն ու հետագա չափումը կախված է ակտիվների պորտֆելի կառավարման համար Ընկերության բիզնես մոդելից, և ակտիվի դրամական հոսքերի բնութագրերից:

Ֆինանսական ակտիվների արժեզրկում-ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստ

Ելնելով կանխատեսումներից, Ընկերությունը հաշվարկում է ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքների հետ կապված ակնկալվող պարտքային կորուստները և ճանաչում յուրաքանչյուր հաշվետու ամսաթվի դրությամբ ֆինանսական ակտիվների համար պարտքային կորուստների գնահատված պահուստը:

Ամորտիզացված արժեքով չափվող պարտքային գործիքները ներկայացվում են ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ հանած ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստը: Իրական արժեքով այլ համապարփակ եկամուտի միջոցով չափվող պարտքային գործիքների ամորտիզացված արժեքի փոփոխությունները, առանց ակնկալվող պարտքային կորուստների գնահատված պահուստի, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում: Հաշվեկշռային արժեքի այլ փոփոխությունները արտացոլվում են այլ համապարփակ եկամտում «այլ համապարփակ եկամտի միջոցով չափվող պարտքային գործիքներից եկամուտները՝ հանած ծախսերը» հոդվածում:

Ֆինանսական ակտիվների դուրսգրում

Ֆինանսական ակտիվները ամբողջությամբ կամ մասնակիորեն դուրս են գրվում, երբ Ընկերությունը սպառել է դրանց հավաքագրելու բոլոր գործնական հնարավորությունները և եզրահանգել է, որ այդպիսի ակտիվների փոխհատուցման հետ կապված ակնկալիքները անհիմն են: Դուրսգրումը իրենից ներկայացնում է ապաճանաչում: Ընկերությունը կարող է դուրս գրել ֆինանսական ակտիվները,

չնայած այդ գումարների վերականգնման (ստացման) համար կիրառվում են հարկադրման միջոցներ, բայց ողջամիտ ակնկալիքներ չկան:

Ֆինանսական ակտիվների ապաճանաչում

Ընկերությունը ապաճանաչում է ֆինանսական ակտիվը, երբ.

(ա) ակտիվը մարվել է կամ ֆինանսական ակտիվից առաջացող դրամական հոսքերի նկատմամբ պայմանագրային իրավունքները կորցրել են իրենց ուժը կամ

(բ) Ընկերությունը փոխանցել է ֆինանսական ակտիվից դրամական հոսքերի նկատմամբ իրավունքները կամ կնքել է ակտիվների փոխանցման պայմանագիր, միաժամանակ

(գ) փոխանցելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու պարզևատրումները կամ

(դ) չփոխանցելով և նաև չպահպանելով ակտիվի սեփականության հետ կապված բոլոր էական ռիսկերն ու հատուցները, սակայն չպահպանելով նաև ակտիվի նկատմամբ վերահսկողությունը:

Առևտրական դեբիտորական պարտքեր

Դեբիտորական պարտքերը չափվում են սկզբնական արժեքով (սկզբնական հաշվում նշված գումարով), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ զեղչման ազդեցությունը զգալի է: Այս դեպքում դեբիտորական պարտքը չափվում է զեղչված արժեքով:

Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Դրամական միջոցները դրամարկղում դրամական միջոցներն են և ցպահանջ ավանդները: Դրամական միջոցների համարժեքները պահվում են կարճաժամկետ դրամական պարտավորությունները բավարարելու նպատակով, այլ ոչ թե ներդրման կամ այլ նպատակներով: Որպեսզի ներդրումները որակվեն որպես դրամական միջոցների համարժեքներ, դրանք պետք է լինեն ազատ փոխարկելի՝ նախապես հայտնի դրամական գումարներով, և դրանց արժեքի փոփոխման ռիսկը պետք է լինի ոչ նշանակալի: Հետևաբար, ներդրումները սովորաբար դասվում են դրամական միջոցների համարժեքների շարքին միայն այն դեպքում, եթե դրանք ունեն մարման կարճ ժամկետ, օրինակ՝ ձեռքբերման օրվանից երեք ամիս, կամ ավելի քիչ: Բանկային օվերդրաֆտները, որոնք ենթակա են ցպահանջ մարման, կազմում են Ընկերության դրամական միջոցների կառավարման բաղկացուցիչ մասը և, որպես բաղադրիչ, դրամական հոսքերի մասին հաշվետվությունում ներառվում են դրամական միջոցներում և դրամական միջոցների համարժեքներում, իսկ ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում՝ պարտավորություններում:

5.6. Ֆինանսական պարտավորություններ

Ճանաչում

Ընկերությունը ֆինանսական պարտավորությունը ճանաչում է, երբ նա դառնում է գործիքի պայմանագրային կողմ:

Ապաճանաչում

Ընկերությունը ֆինանսական պարտավորությունը (կամ ֆինանսական պարտավորության մի մասը) ապաճանաչում է, երբ այն մարվում է, այսինքն՝ երբ պայմանագրում նշված պարտականությունը կատարվում է կամ չեղյալ է համարվում կամ ուժը կորցնում է: Ապաճանաչված ֆինանսական պարտավորության հաշվեկշռային արժեքի և վճարված կամ վճարվելիք հատուցման միջև տարբերությունը ճանաչվում է շահույթում կամ վնասում:

Գոյություն ունեցող փոխառուի և փոխատուի միջև նշանակալիորեն տարբերվող պայմաններով պարտքային գործիքների փոխանակությունը հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական պարտավորության ճանաչում: Նմանապես, գոյություն ունեցող ֆինանսական պարտավորության կամ դրա մի մասի պայմանների նշանակալի վերափոխումը (անկախ այն բանից, արդյոք այն վերագրելի է փոխառուի ֆինանսական դժվարություններին) հաշվառվում է որպես սկզբնական ֆինանսական պարտավորության մարում և նոր ֆինանսական

պարտավորության ճանաչում:

Ֆինանսական պարտավորությունների չափման խմբեր

Ֆինանսական պարտավորությունները դասակարգվում են որպես հետագայում ամորտիզացված արժեքով չափվող, բացառությամբ՝ իրական արժեքով շահույթի կամ վնասի միջոցով չափվող ֆինանսական պարտավորությունների, և ֆինանսական երաշխիքային պայմանագրերի և վարկերի տրամադրման պարտավորությունների:

Առևտրական կրեդիտորական պարտքեր

Սկզբնական ճանաչման պահին կրեդիտորական պարտքը չափվում է սկզբնական արժեքով (սկզբնական հաշվում նշված գումարով), բացառությամբ այն դեպքերի, երբ գեղչման ազդեցությունը զգալի է: Այս դեպքում կրեդիտորական պարտքը չափվում է գեղչված արժեքով:

Ստացված վարկեր և փոխառություններ

Ստացված վարկը և փոխառությունը սկզբնապես չափվում է իր իրական արժեքով՝ գումարած գործարքի հետ կապված այն ծախսումները, որոնք ուղղակիորեն վերագրելի են ֆինանսական պարտավորության ձեռքբերմանը:

Սկզբնական ճանաչման պահին անտոկոս և ցածր տոկոսադրույքով ստացված ժամկետային փոխառության գեղչումից (իրական արժեքով չափումից) առաջացած գուտ արդյունքը (օգուտը) ճանաչվում է

- որպես սեփական կապիտալի այլ տարր, եթե ֆինանսական պարտավորությունը մասնակիցների ու նրանց կողմից վերահսկվող կազմակերպությունների գծով է, և
- շահույթում կամ վնասում, եթե ֆինանսական պարտավորությունը այլ կողմերի գծով է: Սկզբնական չափումից հետո ստացված վարկերը և փոխառությունները չափվում են ամորտիզացված արժեքով՝ կիրառելով արդյունավետ տոկոսադրույքի մեթոդը:

5.7. Աշխատակիցների կարճաժամկետ հատուցումներ

Աշխատակիցների հատուցումները աշխատակիցների, ներառյալ տնօրենները և կառավարչական անձնակազմը, մատուցած ծառայության դիմաց կազմակերպության կողմից ցանկացած ձևով տրվող փոխհատուցումներն են: Ընկերությունը աշխատակիցների բոլոր այն հատուցումների ծախսումները, որոնց նկատմամբ աշխատակիցները հաշվետու ժամանակաշրջանի ընթացքում Ընկերությանն ծառայություններ մատուցելու արդյունքում ձեռք են բերել իրավունք, ճանաչում է՝

ա) որպես պարտավորություն, աշխատակցին ուղղակիորեն վճարված գումարները հանելուց հետո: Եթե վճարված գումարը գերազանցում է մինչև հաշվետու ամսաթիվը մատուցած ծառայությունից առաջացած պարտականության գումարը, Ընկերությունը այդ գերազանցումը ճանաչում է որպես ակտիվ այն չափով, որով կանխավճարը կհանգեցնի ապագա վճարումների կրճատման կամ դրամական միջոցների վերադարձի, և

բ) որպես ծախս, բացառությամբ երբ ՓՄԿ-ների ՖՀՄՍ-ի մեկ այլ բաժնով պահանջվում է, որ ծախսումը ճանաչվի որպես ակտիվի արժեքի մաս, ինչպիսիք են պաշարները կամ հիմնական միջոցները: Աշխատակիցների հատուցումները ներառում են՝

ա) աշխատավարձը

բ) կարճաժամկետ փոխհատուցելի բացակայությունները, ինչպիսիք են վճարովի տարեկան արձակուրդը և ժամանակավոր անաշխատունակության նպաստը,

գ) պարգևավճարները:

Ընկերությունը կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների ակնկալվող ծախսումները ճանաչում է, երբ աշխատակիցները մատուցում են ծառայություն, որն ավելացնում է նրանց հետագա փոխհատուցելի բացակայությունների իրավունքը: Ընկերությունը կուտակվող փոխհատուցելի բացակայությունների գծով ակնկալվող ծախսումները չափում է չգեղչված լրացուցիչ գումարով, որը Ընկերությունը ակնկալում է վճարել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ կուտակված չօգտագործված իրավունքի արդյունքում:

Ընկերությունը պարզավճարներից ակնկալվող ծախսումները ճանաչում է այն ժամանակ երբ կազմակերպությունն ունի այդպիսի վճարումներ կատարելու ներկա իրավական կամ կառուցողական պարտականություն՝ որպես անցյալ դեպքերի արդյունք և պարտականությունը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

5.8. Վարձակալություն

Վարձակալությունը դասակարգվում է որպես ֆինանսական վարձակալություն, երբ վարձակալության պայմաններով սեփականության հետ կապված ըստ էության բոլոր ռիսկերն ու օգուտներն փոխանցվում են վարձակալին: Մյուս բոլոր վարձակալությունները դասակարգվում են որպես գործառնական վարձակալություն:

Գործառնական վարձակալությունից եկամուտը գծային հիմունքով ճանաչվում է համապատասխան վարձակալության ժամկետում:

Գործառնական վարձակալության վճարումները գծային հիմունքով ճանաչվում են որպես ծախս վարձակալության ժամկետում, բացառությամբ,

- երբ մեկ այլ պարբերական հիմունք ավելի լավ է ներկայացնում վարձակալված ակտիվի տնտեսական օգուտների ստացման ժամանակային գրաֆիկը նույնիսկ եթե վճարումները չեն կատարվում այդ հիմունքով, կամ

- վարձատուին հասանելիք վարձավճարները այնպես են որոշված, որ աճեն ակնկալվող ընդհանուր սղաճին գույքընթաց (հիմնված հրապարակված ինդեքսների կամ վիճակագրական տվյալների վրա)՝ վարձատուի կողմից ակնկալվող սղաճի հետևանքով ծախսումների աճը փոխհատուցելու համար: Գործառնական վարձակալության ներքո առաջացող պայմանական վարձավճարները ճանաչվում են որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ դրանք առաջանում են:

5.9. Պահուստներ, պայմանական պարտավորություններ և պայմանական ակտիվներ ճանաչում

Պահուստը ճանաչվում է, երբ՝

ա) Կազմակերպությունն ունի ներկա պարտականություն (իրավական կամ կառուցողական) որպես անցյալ դեպքերի արդյունք.

բ) հավանական է, որ այդ պարտականությունը մարելու համար կպահանջվի տնտեսական օգուտներ մարմնավորող միջոցների արտահոսք, և

գ) պարտականության գումարը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել:

Պայմանական պարտավորությունը և պայմանական ակտիվը չեն ճանաչվում:

Չափում

Որպես պահուստ ճանաչված գումարը իրենից ներկայացնում է հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ ներկա պարտականությունը մարելու համար պահանջվող ծախսումների լավագույն գնահատականը:

Եթե ժամանակի մեջ դրամի արժեքի ազդեցությունը էական է, ապա պահուստի գումարը իրենից ներկայացնում է այն ծախսումների ներկա արժեքը, որոնք, ըստ ակնկալության, կպահանջվեն այդ պարտականությունը մարելու համար:

Ձեռչման դրույքը (կամ դրույքները) այն դրույքն է (կամ դրույքները), որն արտացոլում է ժամանակի մեջ դրամի արժեքի և այդ պարտավորությանը հատուկ ռիսկերի ընթացիկ շուկայական գնահատումները: Ձեռչման դրույքը չպետք է արտացոլի այն ռիսկերը, որոնց գծով դրամական միջոցների ապագա հոսքերի գնահատումներն արդեն ճշգրտվել են:

Պահուստը օգտագործվում է միայն այն ծախսումների դիմաց, որոնց գծով այդ պահուստը սկզբնապես ճանաչվել էր:

5.10. Հասույթ

Ընկերությունը հասույթը չափում է ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքով: Ստացված կամ ստացվելիք հատուցման իրական արժեքը հաշվի է առնում կազմակերպության կողմից տրամադրվող ցանկացած առևտրական գեղչերի, ժամկետից շուտ վճարման գեղչերի և քանակային զիջումների գումարները:

Ապրանքների վաճառք

Ապրանքների վաճառքից ստացվող հասույթը ճանաչվում է, երբ բավարարված են հետևյալ բոլոր պայմանները.

ա) Ընկերությունը գնորդին է փոխանցում ապրանքների սեփականության հետ կապված ռիսկերի և հատույցների նշանակալի մասը.

բ) Ընկերությունը չի պահպանում ոչ կառավարման շարունակական մասնակցություն, որը սովորաբար բխում է սեփականության իրավունքից, և ոչ էլ վաճառված ապրանքների նկատմամբ արդյունավետ վերահսկում.

գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը.

դ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն Ընկերություն.

ե) գործարքի հետ կապված կատարված կամ կատարվելիք ծախսումները հնարավոր է արժանահավատորեն չափել:

Երբ ապրանքները վաճառվում են, դրանց հաշվեկշռային արժեքը ճանաչվում է որպես ծախս այն ժամանակաշրջանում, երբ ճանաչվում է դրանց հետ կապված հասույթը:

Ծառայությունների մատուցում

Ծառայությունների մատուցումից ստացվող հասույթը ճանաչվում է, երբ բավարարված են հետևյալ բոլոր պայմանները.

ա) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հասույթի գումարը.

բ) հավանական է, որ գործարքի հետ կապված տնտեսական օգուտները կհոսեն դեպի կազմակերպություն.

գ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ գործարքի ավարտվածության աստիճանը.

դ) հնարավոր է արժանահավատորեն չափել գործարքի համար կատարված և գործարքն ավարտելու համար անհրաժեշտ ծախսումները:

Երբ ծառայությունների մատուցման գործարքի արդյունքը հնարավոր չէ արժանահավատորեն գնահատել, Ընկերությունը պետք է ճանաչի հասույթը միայն ճանաչված այն ծախսերի չափով, որոնք կփոխհատուցվեն:

Կառուցման պայմանագրեր

Երբ կառուցման պայմանագրի արդյունքը հնարավոր է արժանահավատորեն գնահատել, Ընկերությունը պայմանագրի հասույթը և պայմանագրի ծախսումները, որոնք կապված են կառուցման պայմանագրի հետ, համապատասխանաբար ճանաչում է որպես հասույթ և որպես ծախս՝ հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջի դրությամբ պայմանագրային աշխատանքների ավարտվածության աստիճանի հիման վրա: Արդյունքի արժանահավատորեն գնահատումը պահանջում է ավարտվածության աստիճանի, ապագա ծախսումների և հաշիվների հավաքագրելիության արժանահավատ գնահատումներ:

5.11. Արտարժույթի փոխանակման փոխարժեքի փոփոխությունների հետևանքներ

Ընկերության ֆունկցիոնալ արժույթը ՀՀ դրամն է:

Արտարժույթով գործառնությունը սկզբնապես ճանաչման պահին հաշվառվում է ֆունկցիոնալ արժույթով՝ արտարժույթի գումարի նկատմամբ կիրառելով ֆունկցիոնալ արժույթի և արտարժույթի միջև գործառնության ամսաթվի դրությամբ սփոթ փոխանակման փոխարժեքը:

Որպես սփոթ փոխանակման փոխարժեք ընդունվում է արժույթային շուկայում ձևավորված արտարժույթների միջին փոխարժեքը.

Արտարժույթ	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
1 ԱՄՆ դոլար	404.79 ՀՀ դրամ	393.57 ՀՀ դրամ
1 եվրո	447.9 ՀՀ դրամ	420.06 ՀՀ դրամ
1 ռուբլի	4.5 ՀՀ դրամ	5.59 ՀՀ դրամ

Յուրաքանչյուր հաշվետու ժամանակաշրջանի վերջին՝

ա) արտարժույթով դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են կիրառելով փակման փոխարժեքը.

բ) սկզբնական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում (ներկայացվում) են գործառնության ամսաթվի փոխանակման փոխարժեքով և

գ) իրական արժեքով չափվող արտարժույթով ոչ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում (ներկայացվում) են իրական արժեքի որոշման օրվա փոխանակման փոխարժեքով:

- *Փոխարժեքային տարբերությունների ճանաչումը*

Փոխարժեքային տարբերությունները, որոնք առաջանում են դրամային հոդվածների մարման արդյունքում, կամ երբ դրամային հոդվածները վերահաշվարկվում են մի փոխարժեքով, որը տարբերվում է տվյալ հաշվետու ժամանակաշրջանում դրանց սկզբնապես ճանաչման կամ նախորդ ֆինանսական հաշվետվություններում վերահաշվարկման փոխարժեքից, ճանաչվում են շահույթում կամ վնասում այն ժամանակաշրջանում, որում դրանք առաջացել են:

5.12. Սխալներ

Ընկերությունը ուղղում է նախորդող ժամանակաշրջանի էական սխալները հետընթաց (բացառությամբ երբ անիրագործելի է կոնկրետ ժամանակաշրջանի վրա սխալի հետևանքների կամ դրա կուտակային հետևանքների որոշումը) դրանց հայտնաբերումից հետո հրապարակման համար հաստատված առաջին ֆինանսական հաշվետվությունների փաթեթում՝

ա) վերահաշվարկելով ներկայացված այն նախորդող ժամանակաշրջանի (ժամանակաշրջանների) համեմատելի գումարները, որոնցում տեղի է ունեցել սխալը, կամ

բ) եթե սխալը տեղի է ունեցել նախքան մինչև ներկայացված ամենավաղ ժամանակաշրջանը, ապա ակտիվների, պարտավորությունների և սեփական կապիտալի սկզբնական մնացորդները վերահաշվարկելով ներկայացված նախորդող ամենավաղ ժամանակաշրջանի համար:

5.13. Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխություններ

Հաշվապահական հաշվառման գնահատումներում փոփոխության հետևանքը, բացառությամբ ստորև շարադրվածի, ճանաչվում է առաջընթաց՝ արտացոլվելով շահույթի կամ վնասի մեջ՝

ա) փոփոխման ժամանակաշրջանում, եթե փոփոխությունն ազդում է միայն տվյալ ժամանակաշրջանի վրա, կամ

բ) փոփոխման ժամանակաշրջանում և հետագա ժամանակաշրջաններում, եթե փոփոխությունը երկուսի վրա էլ ազդում է:

Այնքանով, որքանով հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունն առաջացնում է ակտիվների և պարտավորությունների փոփոխություն կամ առնչվում է սեփական կապիտալի որևէ հոդվածի հետ, այն ճանաչվում է համապատասխան ակտիվի, պարտավորության կամ սեփական կապիտալի հոդվածի հաշվեկշռային արժեքի ճշգրտման միջոցով՝ փոփոխության ժամանակաշրջանում:

Այն դեպքերում, երբ դժվար է տարբերակել հաշվապահական հաշվառման քաղաքականության փոփոխությունը հաշվապահական հաշվառման գնահատման փոփոխությունից, այն դիտվում է որպես հաշվառման գնահատման փոփոխություն՝ համապատասխան բացահայտմամբ:

5.14. Հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունում փոփոխություններ

Ընկերությունը փոփոխում է հաշվապահական հաշվառման քաղաքականությունը միայն այն դեպքում, եթե այդ փոփոխությունը հանգեցնում է ֆինանսական հաշվետվություններում Ընկերության ֆինանսական վիճակի, ֆինանսական արդյունքի և դրամական հոսքերի վրա գործառնությունների, այլ դեպքերի և իրադարձությունների ազդեցության վերաբերյալ առավել արժանահավատ և տեղին (ռելևանտ) տեղեկատվության ներկայացմանը:

Եթե Ընկերությունը հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է հետընթաց, ապա հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառում է նախորդող ժամանակաշրջանների համադրելի տեղեկատվության նկատմամբ: Երբ Ընկերության համար անիրագործելի է հաշվապահական հաշվառման նոր քաղաքականությունը կիրառել հետընթաց՝ բոլոր նախորդող ժամանակաշրջանների նկատմամբ նոր քաղաքականության կիրառման կուտակային հետևանքը որոշելու անկարողության պատճառով, ապա Ընկերությունը նոր քաղաքականությունը կիրառում է առաջընթաց՝ հնարավոր ամենավաղ ժամանակաշրջանից սկսած:

6. Հիմնական միջոցներ

	Շենքեր և շինություններ	Կառուցված- քներ	Մեքենաներ և սարքավորումներ	Տրանս- պորտային միջոցներ	Արտադրական, տնտեսական գույք	Բազմամյա տնկարկներ	Այլ հիմնական միջոցներ	Ընդամենը
Սկզբնական արժեք								
Առ 01.01.2023թ.	756,518	218,349	257,836	102,089	447,413	10,003	12,108	1,804,316
Գնում	187,051	-	15,487	5,400	190,459	-	14,689	413,086
Օտարում	-	-	-	(4,752)	-	-	-	(4,752)
Առ 31.12.2023թ.	943,569	218,349	273,323	102,737	637,872	10,003	26,797	2,212,650
Մաշվածություն								
Առ 01.01.2023թ.	(19,828)	(18,587)	(55,287)	(27,747)	(77,935)	(1,257)	(934)	(201,575)
Հաշվարկ	-	-	-	(1,225)	(3,930)	-	-	(5,155)
Օտարում	-	-	-	4,752	-	-	-	4,752
Առ 31.12.2023թ.	(19,828)	(18,587)	(55,287)	(24,220)	(81,865)	(1,257)	(934)	(201,978)
Հաշվեկշռային արժեք								
Առ 31.12.2022թ.	776,346	199,762	202,549	74,342	369,478	8,746	11,174	1,602,741
Առ 31.12.2023թ.	963,397	199,762	218,036	78,517	556,007	8,746	25,863	2,010,672

Հիմնական տարվա ընթացքում հաշվարկվել է 5,155 հազ. դրամի մաշվածություն, որը ներառվել է իրացման ծախսերում:

ամառյելի տարվա ընթացքում հաշվարկվել է 8,176 հազ. դրամի մաշվածություն, որից 123 հազ. դրամը՝ վարչական ծախսերում, 8,053 հազ. դրամը՝ իրացման
սխառում:

սկերության հիմնական միջոցների վրա սահմանափակումներ չկան

12.2023թ.-ի դրությամբ 6,903 հազ. դրամ սկզբնական արժեքով 35 անուն (31.12.2022թ.-ի դրությամբ 6,903 հազ. դրամ սկզբնական արժեքով 35 անուն) հիմնական
միջոցներ հաշվարկված են գրոյական հաշվեկշռային արժեքով:

7. Պաշարներ

Հազ. դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Նյութեր	866,452	790,176
Պատրաստի արտադրանք	103,650	140,458
Ընդամենը	970,102	930,633

8. Առևտրային և այլ դեբիտորական պարտքեր

Հազ. դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Դեբիտորական պարտքեր վաճառքների գծով	313,782	286,856
Տրված ընթացիկ կանխավճարներ	79,521	444,513
Այլ դեբիտորական պարտքեր	-	66
Ընդամենը	393,303	731,435

9. Հարկեր և պարտադիր վճարներ, բացառությամբ շահութահարկի

Հազ. դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	
	Գերավճար	Պարտավորություն	Գերավճար	Պարտավորություն
Միասնական հաշիվ	-	-	6,090	-
Ավելացված արժեքի հարկ	-	23,399	10,253	682
Եկամտային հարկ և սոցիալական վճարներ	-	10,912	-	5,125
Բնապահպանական հարկ	2,315	-	2,579	-
Այլ պարտադիր վճարներ	-	2,065	-	1,275
Ընդամենը	2,315	36,376	18,922	7,082

10. Դրամական միջոցներ և դրանց համարժեքներ

Հազ. դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ազգային արժույթի դրամարկղ	4,199	20,477
Բանկային հաշիվներ ՀՀ դրամով	120,885	65,138
Բանկային հաշիվներ արտարժույթով	260,608	203,076
Ընդամենը	385,692	288,691

11. Վարկեր և փոխառություններ

Հազ. դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
12 ամսից ավել մարման ժամկետ ունեցող բանկային վարկեր	14,286	28,571
Ընդամենը ոչ ընթացիկ պարտավորություններ	14,286	28,571

Երարաժամկետ բանկային վարկերի ընթացիկ մաս	14,286	14,286
Մինչև 12 ամիս մարման ժամկետ ունեցող փոխառություններ	3,273,940	2,833,493
Ընդամենը ընթացիկ պարտավորություններ	3,288,226	2,847,779

Ընդամենը ընթացիկ և ոչ ընթացիկ վարկեր և փոխառություններ	3,302,512	2,876,350
--	-----------	-----------

Փոխառությունները ստացվել են կապակցված կողմերից, անտոկոս են, գրավով չապահովված և մինչև 12 ամիս մարման ժամկետով:

12. Առևտրային և այլ կրեդիտորական պարտքեր

Հազ. դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Կրեդիտորական պարտքեր գնումների գծով	84,804	62,060
Ստացված ընթացիկ կանխավճարներ	14,807	23,155
Ընդամենը	99,611	85,215

13. Պահուստներ

Հազ. դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Արձակուրդայինի գծով պահուստ	13,828	8,586
Ընդամենը	13,828	8,586

14. Հասույթ

Հազ. դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Արտադրանքի վաճառքից հասույթ	2,113,693	1,983,519
Ապրանքների վաճառքից հասույթ	1,628	167,175
Ծառայությունների մատուցումից հասույթ	417	439
Ընդամենը	2,115,738	2,151,133

15. Ինքնարժեք

Հազ. դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Վաճառված արտադրանքի ինքնարժեք	1,582,985	1,528,982
Վաճառված ապրանքների ինքնարժեք	2,070	105,812
Ընդամենը	1,585,055	1,634,794

16. Այլ եկամուտներ

Հազ. դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ժամկետանց փոխառությունների դուրսգրումից եկամուտներ	67,040	62,625

Կրեդիտորական պարտքերի դուրսգրումից եկամուտներ	1,282	22,299
Արտարժույթի փոխարկումից եկամուտներ	-	2,329
ՀՄ օտարումից օգուտ	-	1,121
Այլ պաշարների օտարումից եկամուտներ	1,217	1,372
Այլ եկամուտներ	2,017	7,540
Ընդամենը	71,556	97,286

17. Իրացման ծախսեր

Հազ. դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատանքի վճարման գծով	117,481	73,548
Վառելիքի և տրանսպորտային ծախսեր	99,018	78,822
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և նորոգում	6,877	8,473
Մարկետինգի և գովազդի ծախսեր	29,155	3,789
Իրացման այլ ծախսեր	3,259	10,003
Ընդամենը	255,790	174,635

18. Վարչական ծախսեր

Հազ. դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատանքի վճարման գծով ծախսեր	37,338	30,777
Գործուղման և ներկայացուցչական ծախսեր	10,157	2,818
Գրասենյակային և կոմունալ ծախսեր	5,764	2,852
Վարձակալության գծով	22,567	13,513
Աուդիտորական և խորհրդատվական ծախսեր	500	500
Բանկային և ապահովագրական ծառայությունների ծախսեր	1,069	1,901
Հիմնական միջոցների մաշվածություն և նորոգում	600	123
Զփոխհատուցվող հարկերից ծախսեր	6,136	2,446
Այլ վարչական ծախսեր	4,185	1,699
Ընդամենը	88,316	56,629

19. Այլ ծախսեր

Հազ. դրամ

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Վաստակած արձակուրդայինի գծով ծախսեր	5,242	8,586
Արտարժույթի փոխարկման ծախսեր	6,392	10,732
ՀՄ օտարումից վնաս	724	-
Դեբիտորական պարտքերի դուրսգրումից	469	8,645
Ծախսեր տույժերից	-	7,088
Այլ ծախսեր	961	11,001
Ընդամենը	13,788	46,052

20. Ֆինանսական ծախսեր

Հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Վարկերի տոկոսային ծախսեր	2,608	-
Ընդամենը	2,608	-

21. Արտարժույթի փոխարժեքային տարբերություններից օգուտ (վնաս)

Հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ստացված վարկերի և փոխառությունների գծով	(10,604)	55,988
Դեբիտորական պարտքերի գծով	665	(1,952)
Կրեդիտորական պարտքերի գծով	8,707	(45,497)
Դրամական միջոցների գծով	9,531	(15,558)
Ընդամենը	8,299	(7,019)

22. Շահութահարկ

Հազ. դրամ	2023թ.	2022թ.
	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Ընթացիկ հարկի գծով ծախս	58,944	64,470
Հետաձգված հարկի գծով եկամուտ	(944)	(1,545)
Ընդամենը	58,000	62,295

Շահութահարկի արդյունավետ հարկային դրույքաչափի համադրում

	- 2023 -		- 2022 -	
	հազ. դրամ	%	հազ. դրամ	%
Շահույթ/վնաս մինչև շահութահարկով հարկումը	250,035	100%	329,291	100%
Շահութահարկի գծով ծախս/(փոխհատուցում)	(45,006)	18%	(59,272)	18%
Չավագեցվող / (չհարկվող) հոդվածներ	77,432	-31%	28,876	-9%
Հարկվող շահույթ/վնաս	327,467		358,167	
Ընթացիկ շահութահարկի գծով ծախս համապարփակ ֆինանսական արդյունքների մասին հաշվետվությունում	(58,944)	23.6%	(64,470)	19.6%

Հետաձգված հարկ

Հետաձգված հարկային ակտիվներ	2022թ.	Շահույթում ճանաչված	2023թ.
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Չօգտագործված արձակուրդայինի գծով պահուստ	1,545	944	2,489
Ընդամենը	1,545	944	2,489

Չկան որևէ նվազեցվող (հանվող) ժամանակավոր տարբերություններ, չօգտագործված հարկային վնասներ և չօգտագործված հարկային զեղչեր, որոնց համար ֆինանսական վիճակի մասին հաշվետվությունում չի ճանաչվել որևէ հետաձգված հարկային ակտիվ:

23. Կապակցված կողմեր

Ընկերության կապակցված կողմերը ներառում են Ընկերության մասնակիցները, հիմնական ղեկավար անձնակազմը, ընդհանուր վերահսկողության տակ գտնվող ձեռնարկությունները և այլն:

23.1. Գործարքներ կապակցված ընկերությունների հետ

Հաշվետու տարվա ընթացքում Ընկերության և իր կապակցված կողմերի միջև իրականացվել են հետևյալ գործարքները, և հաշվետու ամսաթվի դրությամբ մնացորդները հետևյալն են.

<i>Հազ. դրամ</i>	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Գործարքներ		
Ապրանքների վաճառք ծառայությունների մատուցում	500	1,940
Ապրանքի և ծառայության ձեռքբերում	62,099	177,689
Ստացված փոխառության	531,317	892,292
Ստացված փոխառության մարում	(90,869)	(228,491)
Ընդամենը	503,047	843,430

<i>Հազ. դրամ</i>	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Մնացորդներ		
Կրեդիտորական պարտք	-	4,029
Ստացված կանխավճար	8,003	1
Ստացված փոխառություն	3,273,941	2,833,493
Ընդամենը	3,281,944	2,837,523

Փոխառություններն ունեն մինչև 12 ամիս մարման ժամկետ, անտոկոս են և գրավով չապահովված:

23.2. Գործարքներ ղեկավարության հետ

<i>Հազ. դրամ</i>	2023թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի	2022թ. դեկտեմբերի 31-ին ավարտված տարի
Աշխատավարձ և այլ հատուցումներ ներառյալ հարկերը	10,428	10,467
Ընդամենը	10,428	10,467

24. Ֆինանսական ռիսկերի կառավարում

Ֆինանսական գործիքների հետ կապված՝ Ընկերությունը ենթարկվում է զանազան ռիսկերի: Այս ռիսկերն են պարտքային ռիսկը, շուկայական ռիսկը և իրացվելիության ռիսկը:

Ընկերությունը ներգրավված չէ սպեկուլյատիվ նպատակներով ֆինանսական ակտիվների ակտիվ առքուվաճառքի գործարքներում, ինչպես նաև չի թողարկում օպցիոններ: Առավել էական ֆինանսական ռիսկերը, որոնց Ընկերությունը կարող է ենթարկվել, նկարագրված են ստորև:

ա) Պարտքային ռիսկ

Պարտքային ռիսկը ֆինանսական վնաս կրելու ռիսկն է, երբ պայմանագրային մյուս կողմն ի վիճակի չի լինում կատարելու իր պարտավորությունները, որի հետևանքով Կազմակերպությունը կարող է ֆինանսական կորուստներ կրել: Ընկերության պարտքային ռիսկն առաջանում է ֆինանսական ակտիվներից:

Պարտքային ռիսկը կառավարվում է անհատական հիմունքով՝ ելնելով Ընկերության պարտքային ռիսկի կառավարման քաղաքականությունից և ընթացակարգերից:

Բանկերում պահվող դրամական միջոցների մնացորդների պարտքային ռիսկը կառավարվում է դրամական միջոցները բարձր վարկանիշ ունեցող ֆինանսական հաստատություններում պահելու միջոցով:

բ) Շուկայական ռիսկ

Ֆինանսական գործիքների օգտագործման ընթացքում Ընկերությունը ենթարկվում է շուկայական ռիսկի, հատկապես՝ արտարժույթային ռիսկի, տոկոսադրույքային ռիսկի և որոշակի այլ գնային ռիսկերի, որոնք բխում են ինչպես գործառնական, այնպես էլ ներդրումային գործունեությունից:

Արտարժույթային ռիսկ

Ընկերությունը գործարքներ է իրականացնում արտարժույթով և, հետևաբար, ենթարկվում է արտարժույթի փոխարժեքային տատանումների ազդեցությանը:

	2023թ.				2022թ.		
	դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ				դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ		
	USD	EUR	RUB	AED	USD	EUR	RUB
<i>Ֆինանսական ակտիվներ</i>							
-Դեբիտորական պարտքեր	-	-	-	-	28,655	-	-
-Դրամական միջոցներ	238,313	764	21,463	68	200,513	2,563	-
Ընդամենը	238,313	764	21,463	68	229,168	2,563	-
<i>Ֆինանսական պարտավորություններ</i>							
-Ստացված փոխառություններ	354,960	43,894	-	-	187,694	41,166	-
-Կրեդիտորական պարտքեր	12,224	-	69	-	10,061	1,664	86
Ընդամենը	367,184	43,894	69	-	197,755	42,830	86
Զուտ արդյունք	(128,871)	(43,130)	21,394	68	31,413	(40,267)	(86)

Տոկոսադրույքային ռիսկ

Ընկերությունը ենթարկվում է տոկոսադրույքային ռիսկի, քանի որ ունի հաստատուն տոկոսադրույթով վարկեր:

գ) Իրացվելիության ռիսկ

Իրացվելիության ռիսկը պարտավորությունները մարելու նպատակով համապատասխան դրամական միջոցների սակավության կամ բացակայության ռիսկն է: Իրացվելիության ռիսկի կառավարման նպատակն է ցանկացած պահի ապահովել բոլոր անհրաժեշտ միջոցները, որոնք թույլ կտան մարելու դրամական հոսքերի հետ կապված պարտավորությունները:

Ընկերությունն իրացվելիության ռիսկի գնահատման և կառավարման ժամանակ հաշվի է առնում ֆինանսական ակտիվներից ակնկալվող դրամային հոսքերը, մասնավորապես՝ դրամական միջոցները և տրված փոխառությունները:

Ստորև ներկայացված է Ընկերության ակտիվների ընթացիկ իրացվելիության վերլուծությունը:

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
Ընթացիկ ակտիվներ	1,751,412	1,969,681
Ընթացիկ պարտավորություններ	3,501,972	2,975,638
Ընթացիկ իրացվելիության գործակից	0.5	0.7
Արագ իրացվելի ակտիվներ*	781,310	1,039,048
Ընթացիկ պարտավորություններ	3,501,972	2,975,638
Արագ իրացվելիության գործակից	0.2	0.3
Դրամական միջոցներ և համարժեքներ	385,692	288,691
Ընթացիկ պարտավորություններ	3,501,972	2,975,638
Բացարձակ իրացվելիության գործակից	0.11	0.10

* Արագ իրացվելի ակտիվների կազմում ներառվում են Ընկերության բոլոր ընթացիկ ակտիվները՝ բացառությամբ պաշարների:

25. Կապիտալի կառավարում

	2023թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ	2022թ. դեկտեմբերի 31-ի դրությամբ
<i>Զուտ պարտք</i>		
Վարկեր և փոխառություններ	3,302,512	2,876,350
Հանած՝ մնացորդներ դրամարկղում և բանկերում	(385,692)	(288,691)
	2,916,820	2,587,659
<i>Սեփական կապիտալ</i>		
Ընդհանուր սեփական կապիտալ	248,984	570,428
	248,984	570,428
Զուտ պարտքի և սեփական կապիտալի հարաբերակցության գործակից	11.71	4.54

*Ընկերությունը իր կապիտալը կառավարում է այնպես, որ ապահովի իր անընդհատ գործելու հնարավորությունը և բաժնետերերին բավարար եկամուտ մատակարարի:

26. Պայմանական դեպքեր

ա) Ապահովագրություն

Հայաստանի Հանրապետությունում ապահովագրական համակարգը գտնվում է զարգացման փուլում, որի հետևանքով ապահովագրության շատ տեսակներ դեռևս չունեն լայն կիրառում: Քանի դեռ Ընկերության գույքը և գործունեությունը համապատասխան ձևով ապահովագրված չեն, գոյություն ունի ռիսկ, որ որոշակի ակտիվների կորուստը կամ ոչնչացումը կարող է անբարենպաստ ազդեցություն ունենալ վերջինիս գործունեության և ֆինանսական վիճակի վրա:

բ) Դատական գործեր

Պետական մարմինների և տնտեսավարող սուբյեկտների կողմից ընդդեմ Ընկերության չեն ներկայացվել այնպիսի հայցադիմումներ, որոնք կարող են էական սպառնալիք հանդիսանալ վերջինիս նորմալ գործունեության համար:

գ) Հարկային օրենսդրության հակասություններ և երկիմաստություններ

Հայաստանի Հանրապետությունում նոր ձևավորված հարկային համակարգին բնորոշ է հաճախակի փոփոխվող օրենսդրությունը, որը հաճախ հստակ չէ և մեկնաբանությունների տեղիք է տալիս: Հարկերը ենթակա են ուսումնասիրության համապատասխան իրավասու մարմինների կողմից, որոնց օրենքով վերապահված է իրավունք կիրառելու պատժամիջոցներ (տուգանքներ, տույժեր) տնտեսավարող սուբյեկտների և նրանց պաշտոնատար անձանց նկատմամբ՝ նրանց կողմից օրենսդրությունը խախտելու համար: Այս պայմաններում գոյություն ունի ռիսկ, որ իրավասու մարմինների կողմից իրականացված ստուգումների արդյունքում կարող են առաջանալ լրացուցիչ հարկային պարտավորություններ:

Թեև Ընկերության ղեկավարությունը համոզված է, որ հնարավոր լրացուցիչ հարկային պարտավորությունները չեն կարող էական լինել և դրանց գծով պահուստի ձևավորման անհրաժեշտությունը բացակայում է: Այնուամենայնիվ, համապատասխան իրավասու մարմինների մեկնաբանությունները կարող են տարբեր լինել՝ դրանցից բխող էական ազդեցություններով:

դ) Պայմանական պարտավորություններ

Ընկերությունը չունի այլ անձանց տրված երաշխավորություններ և այլ պայմանական պարտավորություններ:

ե) Գրավադրված ակտիվներ

Ընկերությունը չունի գրավադրված ակտիվներ հաշվետու ամսաթվի դրությամբ:

27. Հաշվետու ժամանակաշրջանից հետո տեղի ունեցող դեպքեր

Ճշգրտող դեպքեր կամ էական չճշգրտող դեպքեր տեղի չեն ունեցել հաշվետու ամսաթվից հետո մինչև վավերացման ամսաթիվը ընկած, ինչպես նաև մինչև աուդիտորական եզրակացությունը ընկած ժամանակահատվածներում:

28. Ֆինանսական հաշվետվությունների հաստատում

Սույն ֆինանսական հաշվետվությունները հաստատվել և ստորագրվել են 2024թ հոկտեմբերի 15-ին:

Հաշվապահական հաշվառումը վարող
կազմակերպության գլխավոր հաշվապահ
Գագիկ Մարգարյան

